

Nogle tendenser i ændringen af den indendørs insektfauna siden 1950

Kristian Arevad

Arevad, K.: Some trends in the change of the indoor insect fauna since 1950. Ent. Meddr 55: 129-136. Copenhagen, Denmark, 1987. ISSN 0013-8851.

Examples of changes in the status of storage and domestic insects in Denmark are presented on the basis of inquiries to the Danish Pest Infestation Laboratory. The development for some of the species during the period 1952-1985 is shown in Figs 1 and 2. For each year the number of inquiries is given here as a percentage of the total number of inquiries about arthropods.

Explanations of the changes observed are proposed. Undoubtedly, increasing indoor temperatures have benefited several species, such as *Tribolium destructor*, *Oryzaephilus surinamensis*, *Supella longipalpa*, *Monomorium pharaonis*, and *Dermestes haemorrhoidalis*. *Blattella germanica*, the main component of the Blattaria, had a peak after occurrence of resistance to dieldrin. *Tineola bisselliella* decreased strongly, obviously because of greater use of man-made fibres and moth-proofed textiles, whereas the more resistant and omnivorous textile pests, as *Hofmannophila pseudospretella*, *Anthrenus verbasci*, and *Attagenus woodroffeii*, made progress.

Cimex lectularius has returned from near extinction, the population now being maintained by traffic from southern Europe. *Ctenocephalides felis* has made the most remarkable progress, encouraged by the increasing number of pets. *Acheta domestica* flourished during the years when refuse dumps became numerous, but were still poorly organized.

A few native insects, such as *Camponotus herculeanus* and *Lasius niger*, have increasingly settled in houses, but on the whole, specialists of foreign origin have succeeded most, and despite our countermeasures, the number of insect species inhabiting the man-created environments has hardly diminished.

Kristian Arevad, Statens Skadedyrlaboratorium, Skovbrynet 14, DK-2800 Lyngby, Danmark.

Indledning

Det er blandt entomologer det generelle indtryk, at der i de senere år er sket betydelige ændringer i insektfaunaen, ikke mindst i vor del af verden, og at disse ændringer for en stor del skyldes menneskenes aktiviteter i det miljø, hvori insekterne skal leve.

I denne sammenhæng må det være af interesse at se på, hvad der er sket, hvor disse aktiviteter har været allerstærkest, nemlig i selve det menneskeskabte miljø, det som udgøres af vore boliger og virksomheder.

Thi selv om dette miljø kan siges at være udformet for at sætte skabningens herre ud

over de økologiske processer, der foregår i biosfæren i øvrigt, rummer det som bekendt en fauna, som vi ikke helt har styr på: den synanthrope fauna.

Der skal i det følgende gives eksempler på ændret status for nogle af insekterne i denne fauna, og det skal forsøges at finde en begrundelse herfor i de ændringer, som miljøet eller måske insekterne selv er undergået.

Materiale

Udgangspunktet er forholdene i Danmark, således som vi har mødt dem ved det rådgivningsarbejde, der udføres ved Statens Skade-

dyrlaboratorium. Siden 1952 er antallet af forespørgsler om forskellige insektarter eller grupper af arter hvert år blevet registreret på en så ensartet måde, at visse sammenligninger kan drages (Statens Skadedyrlaboratorium, 1955-1986). De her viste diagrammer (fig. 1 og 2) bygger på denne statistik. Det samlede antal forespørgsler om insekter var ved periodens begyndelse omkring 2.000 og er nu med en noget uregelmæssig vækst nået op på omkring 10.000 om året.

Antallet af henvendelser om en art er naturligvis ikke et direkte mål for bestandsstørrelse, men med visse forbehold og med kendskab til forespørgslernes karakter og til laboratoriets virksomhed i øvrigt er det dog det bedste materiale, vi har til belysning af den indendørs faunas fluktuationer.

Ændringer i det menneskeskabte miljø

En begrundelse for fremgang eller tilbagegang for en art kan ofte findes i ændringer i miljøet. Hvilke ændringer har da - fra et insekts synspunkt - været de vigtigste i det menneskeskabte miljø i løbet af den periode, der her er tale om ?

Det mest iøjnefaldende er, at der er blevet meget mere af det. Byggeaktiviteten har været så stor som aldrig før, og enhederne, både boliger, lagre, stalde og arbejdspladser, er gennemgående blevet større. Nye materialer har på mange måder erstattet ældre. Insekter møder i stigende grad beton, plastmaterialer, imprægneret træ og tekstiler af kunststoffer. Man bygger nu på andre måder, f.eks. med ny isolationsteknik.

Det indendørs klima er ændret. I den første del af perioden var forbruget af brændsel til opvarmning støt stigende, og overgangen fra kakkelovn til centralvarme blev næsten fuldstændig. Dette gav foruden mere varme også tør luft. Samtidig blev de fleste fødevarer gemt væk i køleskabe og fryserum. Senere kom oliekrise med noget nedsat temperatur til følge og en moderering af indendørsklimaet i takt med en voksende forståelse for dets betydning for sundheden.

Kravene til hygiejne steg, rengøring og renovation blev forbedret, men i mange tilfælde sås også svigtende evne til at få disse krav ført ud i praksis.

Et enormt og hidtil ukendt udvalg af kemiske bekæmpelsesmidler kom på markedet, ledsaget af oplysning og vejledning om bekæmpelse. Denne faktor modificeredes efterhånden efter erfaringer med ulemper ved visse midler, og nogle af dem gik igen af brug.

Muligheden for at supplere faunaen med elementer udefra undergik også forandringer. På den ene side blev vareudvekslingen med selv de fjerneste regioner og rejseaktiviteten forøget, men på den anden side mødte immigrerende arter stigende vanskeligheder i form af kontrolforanstaltninger og bekæmpelse, f.eks. ved gasning af skibsladninger.

Til disse, de mere generelle, ændringer kommer i den samme periode etablering af helt nye biotoper inden for det menneskeskabte miljø eller ændringer i særligt velegnede biotopers udbredelse. Det er især nye metoder til produktion og opbevaring af fødevarer, der har medført sådanne biotopændringer. Eksempler er dybstrøelse i kyllingehuse og gyllekanaler i svinestalde.

Foruden ændringer i miljøet kan også nye egenskaber hos dyrene selv tænkes at medvirke til en ændret status som medlem af det indendørs samfund. Ændrede økologiske krav er en nærliggende forklaring på iøjnefaldende fremgang, men det er vanskeligt at dokumentere den slags. Erhvervelse af resistens mod kemiske bekæmpelsesmidler er derimod let at påvise eksakt, og det har i nogle tilfælde vist sig at være en faktor af betydning i denne forbindelse.

Eksempler på arter med ændret status

Lysolbillen, *Tribolium destructor* Uyttenboogart, anses for en oprindeligt østafrikansk art. Den blev fundet i Danmark for første gang i 1943, sikkert indslæbt fra Sverige, hvor den da allerede var udbredt. Her i landet var det først i 1950'erne og 60'erne, at den vandt stor udbredelse i almindelige, pri-

vate husholdninger (fig. 1). Lysolbillen lever især af tørre, vegetabiliske fødeemner og er en varmekrævende art, som formår at udnytte høje temperaturer til en hurtig opformering (Mathlein, 1943). Den er utvivlsomt blevet begunstiget af de stigende indendørs temperaturer i de økonomiske opgangstider. Senere synes arten at have stabiliseret sig på et noget lavere niveau. Dette kunne måske være en følge af nedsat varmekonsum.

Den savtakkede kornbille, *Oryzaephilus surinamensis* (L.), hører hjemme i samme niche. Også den er en varmekrævende, oprindelig tropisk art (Howe, 1956). Den er taget til i hyppighed i fødevarer, især kornprodukter, rundt om i hjemmene. Disse fødevarer er i stigende grad blevet solgt i helt lukkede poser og pakninger, hvilket har lagt hindringer i vejen for mange hus- og lager-skadedyr, men den savtakkede kornbille er her - med sin ganske ringe størrelse og flade form - forholdvis begunstiget.

Den såkaldte tyske kakerlak, *Blattella germanica* (L.), er så langt den almindeligste indendørs kakerlak i Danmark. I fig. 1 viser et af diagrammerne udviklingen for flere kakerlakarter (Blattaria) under et, men det er den tyske kakerlak, der tegner billedet. Kakerlakker blev ved periodens begyndelse bekæmpet med et smøremiddel indeholdende dieldrin, men i 1953-54 begyndte desinfektører at klage over svigtende virkning. Det viste sig, at den tyske kakerlak havde erhvervet sig resistens mod dieldrin, og denne egenskab bredte sig så stærkt i de følgende år, at bekæmpelse blev problematisk, og kakerlakkerne bredte sig. Først i 1969, da chlorpyrifos blev taget i brug, fik man igen et effektivt middel, og forespørgslerne stilnede af. At det også afspejler en nedgang for kakerlakpopulationerne, er der næppe tvivl om. Her har vi altså en kurve, der mest sandsynligt er bestemt af insekticid-anvendelse (Hallas et al., 1977).

Supella longipalpa (F.), som vi kalder den brunstribede kakerlak, har i løbet af det sidste par århundreder bredt sig, antageligt fra Afrika, til alle tropiske og subtropiske egne (Mallis, 1982). Den sås første gang i Dan-

mark i 1955 og er nu fast etableret her. Den trives i varme og tørre omgivelser og breder sig til alle opvarmede rum i beboelseshuse, hvor konkurrenten *Blattella germanica* plejer at holde sig i køkkenregionerne. Efter et karakteristisk valg af opholdssted har den også fået navnet TV-kakerlak. Med denne spredning i huset undgår *Supella longipalpa* lettere kemisk bekæmpelse, og det forhold, at ægkapslerne klæbes fast, så de ikke går i støvsugeren, og kan sidde op til to måneder, før æggene klækkes, gør den også velegnet til livet i stuerne.

Faraomyren, *Monomorium pharaonis* (L.) er endnu et eksempel på en tropisk art, der har profiteret af vore høje indendørs temperaturer. Hvis dens samfund skal trives, må der til stadighed være 26-30 °C i de reder, hvor yngelen passes (Buschinger & Petersen, 1971). Det er også en art, der utvivlsomt har haft fordel af de store enheder. Faraomyrer trives bedst, og modstår bedst bekæmpelse, i store boligkomplekser, hospitaler og andre institutioner, hvor de spredes gennem fjernvarmekanaler.

Husklanneren, *Dermestes haemorrhoidalis* Küster, er som de førnævnte arter strengt synanthrop, men den er i modsætning til disse afhængig af føde af animalsk oprindelse. Husklanneren kan ligesom lysolbillen spores tilbage til 1943 i Danmark. Man antager, den stammer fra Sydeuropa (Halstead, 1975). Den er i de forløbne år tiltaget langsomt og støt i antal (fig. 1), idet den især har etableret sig i de større byer. Den mest massive optræden er kendt fra den ældre boligmasse i København. Dens fødegrundlag er her døde unger i spurve- og duereder, døde gnavere og madrester i affaldsposer, som bliver glemt. En bestand synes dog også i lange tider at kunne trives på de krummer og døde insekter, der samler sig under skabe og komfurer og lignende steder. Periodens køkken-design med mange svært tilgængelige hulrum har sikkert ofte været til fordel for dyr med den levevis.

Flæskeklanneren, *Dermestes lardarius* L., har samme fødekrav som husklanneren, men viser ikke en tilsvarende stigning hvad

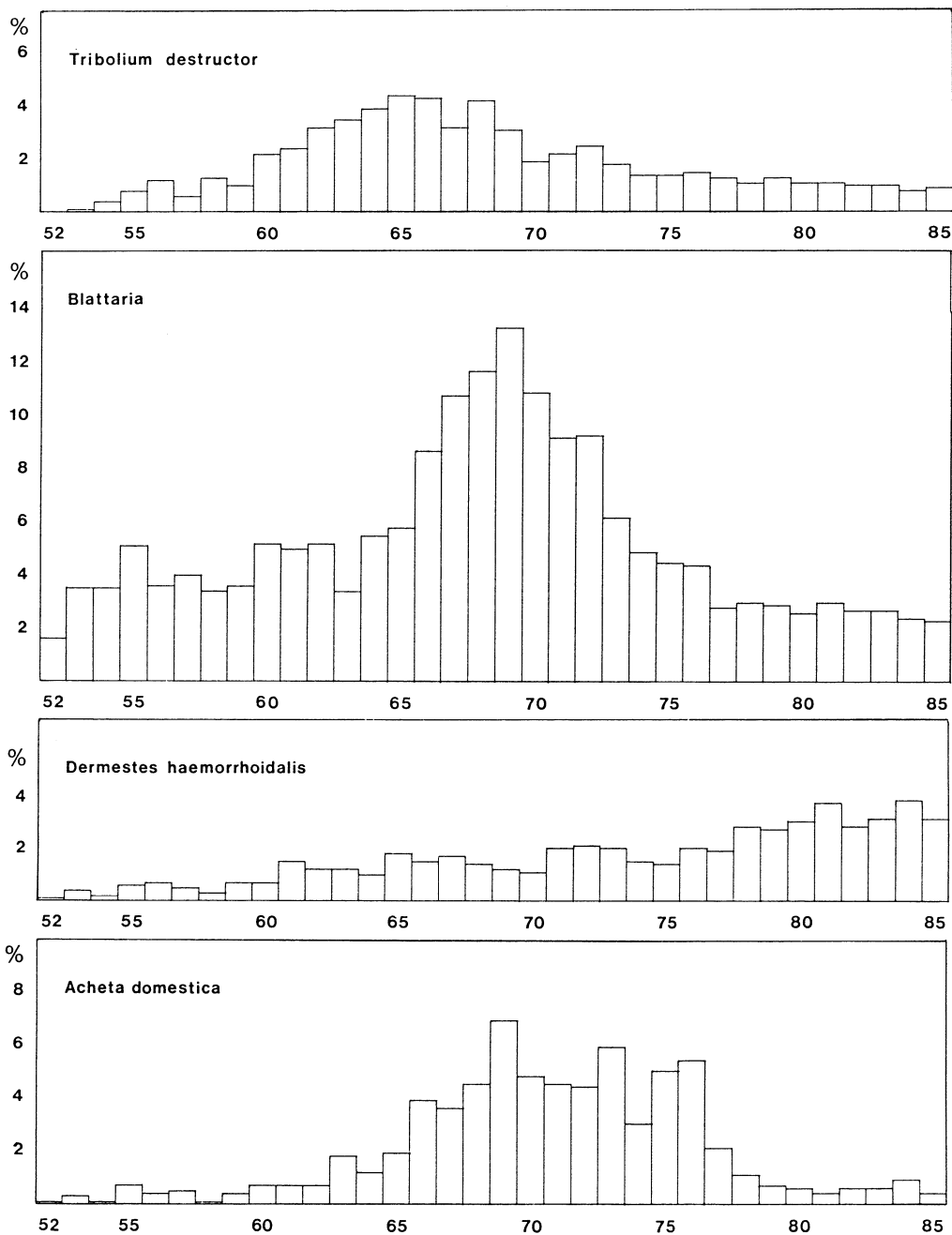

Fig.1. Antal forespørgsler til Statens Skadedyrlaboratorium om lysolbiller (*Tribolium destructor*), kakerlakker (*Blattaria* spp.), husklannere (*Dermestes haemorrhoidalis*) og fårekylinger (*Acheta domestica*) i årene 1952-1985. Antallet er vist i procent af det samlede antal forespørgsler om insekter (+ spindlere og tusindben) det pågældende år.

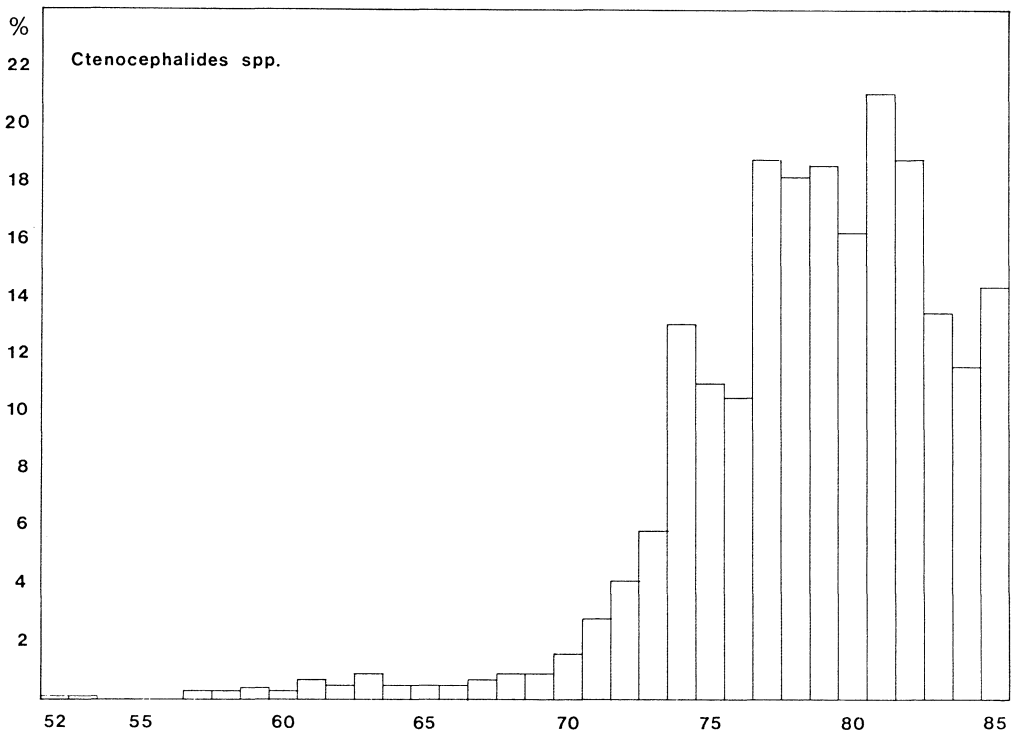
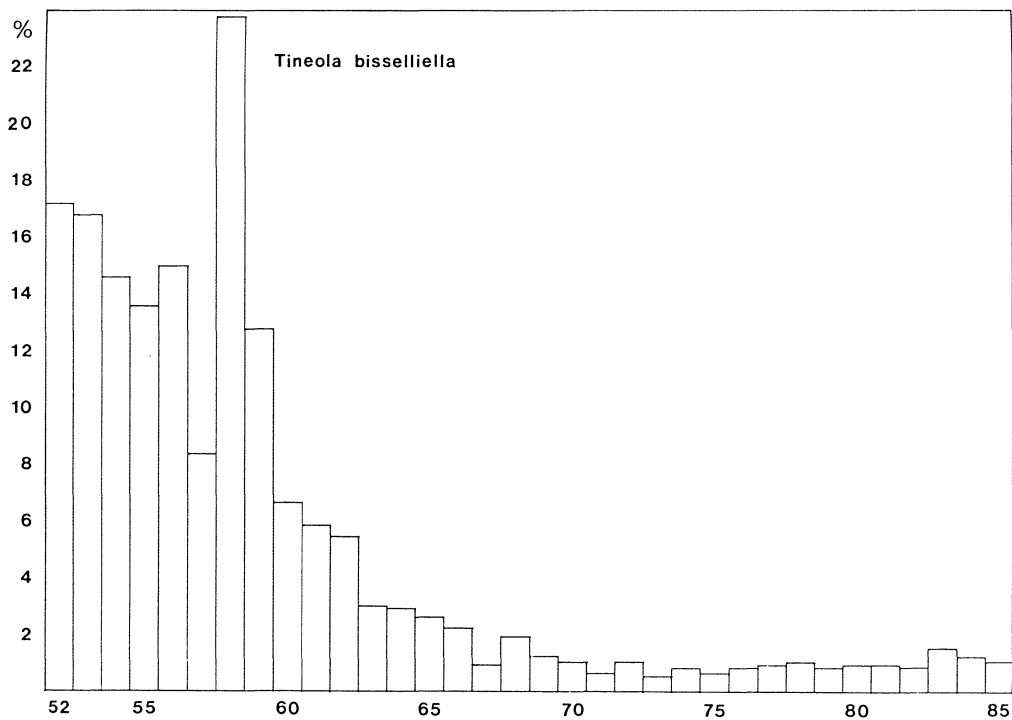

Fig. 2. Antal forespørgsler til Statens Skadedyrlaboratorium om klædemøl (*Tineola bisselliella*) og hundeg- og kattelopper (*Ctenocephalides* spp.) i årene 1952-1985. Antallet er vist i procent af det samlede antal forespørgsler om insekter (+ spindlere og tusindben) det pågældende år.

angår forespørgslerne hyppighed. Arten har været i landet fra gammel tid og havde før i tiden tilhold i spisekamre og på lofter med røgvarer. Disse biotoper er så godt som forsvundet i den periode, der her er tale om, og flæskeklanneren synes ikke i større omfang at have udnyttet de muligheder i byerne, som gav husklanneren fremgang. Årsagen er måske, at den i modsætning til husklanneren ikke kan udnytte varmen i husene til at producere mere end en generation om året (Hinton, 1945). Når flæskeklanneren trods dette stadig tegner sig for omkring 100 forespørgsler om året, skyldes det, at den har fundet en anden ekspanderende biotop i minkfarmene, hvor den lever af foderrester.

Klædemøllet, *Tineola bisselliella* (Hummel), var i tiden før 1950 den mest udbredte og besværlige repræsentant for den gruppe af indendørs insekter, der kan udnytte hornstoffet, keratinen, i hår og fjer, og som derfor optræder som tekstilskadedyr. Men som det fremgår af fig. 2, er det den af de her omtalte arter, der har haft den mest markante tilbagegang siden da. I 50'erne drejede jævnlige mere end 10% af alle forespørgsler om insekter sig om denne art. Det særligt høje antal i 1958 skyldes en kampagne for møbelbekæmpelse i pressen, specielt måske et indslag i det dengang nye medium fjernsynet. Tilbagegangen skyldes, foruden denne bekæmpelse, den stigende anvendelse af syntetiske stoffer i stedet for uld, den stigende velstand, hvor tøj købes og smides væk, og den efterhånden helt gennemførte imprægnering af stoffer til møbelbetræk og tæpper med specielle mølmidler. Når klædemøllene ikke er helt forsvundet, men har fundet et stabilt niveau, måske endda med lidt stigning på det sidste, hænger det utvivlsomt sammen med import af eksotiske tæpper og med den hobbyprægede anvendelse af hjemmegjort garn til strikvarer og lignende.

Frømollet, *Hofmannophila pseudospretella* (Stainton), har i den seneste tid været årsag til et nyt mølproblem. Arten var som ret fugtighedskrævende ellers næsten forsvundet fra beboelseshuse som følge af den tørre luft i 50'erne og 60'erne, men skikken

med at anvende faste tæpper, som dækker hele gulvet, kombineret med fejl i isoleringen og måske igen lidt højere fugtighed på grund af oliepriserne har skabt en ny niche for den. I tæpperne langs væggene kan der opstå så tilpas fugtige og næringsrige steder, at frømol larver kan trives, og da de er store og grådige, bliver tæpperne let ødelagt.

Tæppebillen, *Anthrenus verbasci* (L.), er et tekstilskadedyr, der synes at være blevet almindeligere i den periode, hvor klædemøllet blev sjældnere (Laibach, 1966). Dens fordel fremfor klædemøllet er nok, at den er mere modstandsdygtig over for mange kemiske bekæmpelsesmidler og sværere at ramme med disse, fordi den både som larve og som voksen bevæger sig meget mere omkring og ikke opholder sig konstant i uldvarerne.

En art af pelsklannerens slægt, *Attagenus woodroffei* Halstead & Green, som endnu ikke har fået noget dansk navn, kan nævnes som en repræsentant for den gruppe på i hvert fald 5 klannerarter, *Dermestidae*, der er kommet til som nye for den indendørs fauna i Danmark siden 1950. Man ved ikke, hvor *Attagenus woodroffei* stammer fra, men dens udprægede afhængighed af høj temperatur tyder på tropisk oprindelse (Halsted & Green, 1979). Det første fund her i landet er fra 1963, men på det tidspunkt var arten allerede vidt udbredt i Sverige og Finland og der blevet kendt som et alvorligt tekstilskadedyr (Mathlein, 1971).

Væggelus, *Cimex lectularius* L., hører i sin biologi hjemme i en gruppe, der som de foregående også er strengt synanthrop, men for hvem fødekilden er blod fra de større beboere af det indendørs miljø. Væggelus var før 1950 almindelig i byerne, men forskellige foranstaltninger mod den, især bekæmpelse med DDT i 40'erne, fik bragt den faste bestand meget langt ned, måske helt udryddet. Siden 1950 har væggelusenes andel i forespørgslerne imidlertid været i svag, men sikker stigning. Her er givetvis et eksempel på, at transportforhold har haft indflydelse på hyppigheden. Væggelus føres let med i en kuffert, og med periodens livlige rejseaktivitet til Sydeuropa, hvori bl.a. man-

ge gæstearbejdere tager del, har bestanden til stadighed fået forstærkninger (Hallas et al., 1977).

Katteloppen, *Ctenocephalides felis* (Bouché), er en anden blodsuger med omskiftelig status i de senere år. Den er ikke snævert bundet til katten som vært. Hunde benyttes også og kan udmærket opretholde en population. Katteloppen hjem søger også mennesker, men formerer sig kun, hvor der er husdyr. Foruden denne art har vi også den nærtstående hundelopper, *Ctenocephalides canis* (Curtis), der er mere specifikt knyttet til hunde (Kristensen, 1979). Diagrammet i fig. 2 viser gangen i forespørgslernes hyppighed for de to *Ctenocephalides*-arter tilsammen, da det i mange tilfælde ikke er klarlagt, hvilken art det drejer sig om. Vi ved imidlertid fra særlige undersøgelser, at det især er katteloppen, der står bag den iøjnefaldende fremgang. Den vigtigste grund til denne fremgang er nok ændringer i husdyrholdet. De to loppearter har, så vidt man ved, været til stede her i landet i lange tider, uden at man har lagt ret meget mærke til dem. I den her omhandlede periode er antallet af hunde og katte, især i byområder, steget efter en kurve, der godt kan minde om nævnte diagram. Desuden bliver disse dyr holdt på en måde, der før var usædvanlig, nemlig inde i stuerne året rundt. Når dette kombineres med tykke tæpper fra væg til væg, har man skabt det ideelle miljø også for loppernes larver, der kan leve uden for støvsugerens rækkevidde i tæpperne. Når det er blevet katteloppen og ikke hundeloppen, der har taget teten, kan det skyldes, at det er den mest tørketålende af de to, men måske også, at dens værtsspektrum er bredere, og at den f.eks. kan have et reservoir i de vilde katte, der findes i mange byer. Den beskedne nedgang i de allerseneste år skyldes antagelig indførelse af mere hensigtsmæssige bekæmpelsesmidler.

Husfårekyllingen, *Acheta domestica* (L.), fører os over i en gruppe, der er afhængig af at kunne søge tilflugt i det menneskeskabte miljø på ugunstige årstider, men som finder en væsentlig del af føden udendørs. I ældre

tid var fårekylringer fast inventar i bagerier og ved arnen i husene, men med stigende krav til hygiejne var det en art, der let lod sig udrydde, og ved den aktuelle periodes begyndelse var det meget lidt, den lod høre fra sig i Danmark (fig. 1). Men i løbet af 60'erne, i brug-og-smid-væk-økonomiens tid, havde den en opblomstring. Dens biologi blev nu den, at den om sommeren opformerede sig på lossepladser, hvor organisk affald hoberes op i før usete mængder. Det skete især under gunstige vejrforhold, således i de forholdsvis varme og tørre somre i 1969, 1973, 1975 og 1976. Om efteråret søgte fårekylringerne ind i omliggende huse og overvintrede der, og især ekspansionstidens nybyggede parcelhuse fik for en tid en bestand af dem. Efterhånden er de mange, ofte meget skødesløst passede lossepladser blevet afløst af få, men bedre, og af forbrændingsanstalter, og hermed er grundlaget for de store invasioner nu næsten væk.

Herkulesmyren, *Camponotus herculeanus* (L.), kan nævnes som en repræsentant for en gruppe med endnu løsere medlemskab af den indendørs fauna, nemlig dem, som hører til den »vilde« fauna i landet og udmærket kan leve her uden menneskers hjælp, men som lejlighedsvis alligevel kommer ind og drager nytte af vore frembringelser. Herkulesmyrer anlægger reder i døde træstammer, hvor de kan udgave vidtløftige hulrum. I de senere år har de i Danmark fundet frem til den vældige reserve af dødt træ, der udgøres af periodens typiske fritidshuse. Noget tilsvarende har længe været kendt i andre nordiske lande (Hedqvist, 1981).

Den sorte havemyre, *Lasius niger* (L.), hører til samme gruppe og er langt mere almindelig hos os. Den har haft en markant fremgang i forespørgslerne siden 50'erne. Årsagen er givetvis at søge i ændringer i boligformen. Huset i haven blev en mulighed for langt flere mennesker end tidligere, og periodens nybyggeri var typisk etplanshuse opført uden kælder på et lag af beton. Herunder kan havens myrer finde ideelle betingelser for placering af reder, og herfra trænger de let gennem revner og ventila-

tionskanaler op og bliver en del af den indendørs fauna (Hallas et al., 1977).

Konklusion

De her omtalte arter er kun eksempler, der kan belyse nogle udviklingstendenser. Om den indendørs fauna som helhed er gået frem eller tilbage siden 1950, er det meget svært at afgøre. Det har næppe heller samme relevans som for de andre økosystemer, der bliver behandlet ved dette møde. Fredning eller andre foranstaltninger til bevarelse af disse vore nærmeste insekter forventer vel ingen.

Skal man alligevel forsøge at sammenfatte udviklingen, må det nok siges, at den indendørs fauna er gået tilbage kvantitativt, f.eks. målt i individer eller biomasse pr. kvadratmeter under tag. Dette skyldes især den faldende luftfugtighed, der har fordrevet mange mider, støvlus og repræsentanter for den lokale fauna. For biotopen som helhed er artsantallet næppe blevet mindre. Mange arter vides at være kommet til i perioden, men det er svært at pege på nogen, som er helt forsvundet. Mulige eksempler er to imponante biller: *Sphodrus leucophthalmus* (L.) og *Blaps mortisaga* (L.), der forhen levede i fugtige kældre og stalde. Den førstnævnte var dog nok ude af billedet allerede før 1950 (Bangsholt, 1983).

Tendensen har således været, at specialister er rykket ind, ofte arter, der under andre himmelstrøg har tilpasset sig de efterhånden mere ekstreme kår, det menneskeskabte miljø byder på, og som på en eller anden måde kan undgå de hindringer, vi lægger dem i vejen.

Litteratur

- Bangsholt, F., 1983: Sandspringernes og løbebilernes udbredelse og forekomst i Danmark ca. 1830-1981. - Dansk Faunistisk Bibliotek. Bind 4. København. 271 pp.
- Buschinger, A. & M. Petersen, 1971: Die Dauerzucht der Pharaoameise *Monomorium pharaonis* (L.) im Labor. - Anz. f. Schädl.kunde u. Pflanzenschutz 44: 103-106.
- Hallas, T., H. Mourier & O. Winding, 1977: Årstidsvariationer og tendenser for nogle indendørs insekter i Danmark. - Ent. Meddr, 45: 77-88.
- Halstead, D.G.H., 1975: Changes in the status of insect pests in storage and domestic habitats. - Proc. 1st Int. Wkg. Conf. Stored Prod. Ent., (Savannah 1974): 142-153.
- Halstead, D.G.H. & M. Green, 1979: *Attagenus woodroffeii* sp. n., previously confused with *Attagenus fasciatus* (Thunberg) (Coleoptera, Dermestidae). - Notulae Entomologicae 59: 97-104.
- Hedqvist, K.-J., 1981: Hästmyror som tråskadegörare. - Fauna och flora 76: 277-280.
- Hinton, H.E., 1945: A monograph of the beetles associated with stored products. Vol. 1. London. 443 pp.
- Howe, R.W., 1956: The biology of the two common storage species of *Oryzaephilus* (Coleoptera, Cucujidae). - Ann. appl. Biol. 44: 341-355.
- Kristensen, S., 1979: Lopper hos hund og kat. Forekomst og klinisk betydning i Danmark. - Licentiatafhandling ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, København. 117 pp.
- Laibach, E., 1966: Erfolgt erneut ein Austausch unter den wirtschaftlich wichtigen Wollschädlingen? - Z. ang. Entomol. 58: 173-179.
- Mallis, A., 1982: Handbook of pest control. - Cleveland, Ohio. 1101 pp.
- Mathlein, R., 1943: Undersökningar rörande för-rådsskadedjur III. Svartbruna mjölbaggen, *Tribolium destructor* Uytt. Ett nytt, ekonomiskt viktigt skadedjur. - Statens Växtskyddsanstalt Meddelande N:r 41, Stockholm. 38 pp.
- Mathlein, R., 1971: Investigations in the biology of *Attagenus gloriosae* Fab. (Col., Dermestidae). - Statens Växtskyddsanstalt. Meddelanden 15: 141, Stockholm. P. 163-186.
- Statens Skadedyrlaboratorium, 1955-1986: Årsberetning (Annual report) 1952-1953 til 1985.